

Arendals Fossekompani pensjonskasse

Årsberetning 2015

Virksomheten

Arendals Fossekompani pensjonskasse ble opprettet i 2006. Pensjonskassen er en egen juridisk enhet med eget styre med fem medlemmer. Styret er pensjonskassens øverste organ. Tre av styremedlemmene oppnevnes av styret i Arendals Fossekompani ASA (sponsor). To styremedlemmer velges av og blant medlemmene (inkludert pensjonistene) av pensjonskassen. Minst ett styremedlem skal være uavhengig.

Arendals Fossekompani pensjonskasse er pensjonsordning for arbeidstakere i Arendals Fossekompani ASA med datterselskaper. Arendals Fossekompani har hovedkontor på Bøylefoss i Froland kommune. Pensjonskassen administreres fra Oslo.

Utløsningsavtale med Silver har blitt avsluttet i løpet av året. Pensjonskassen har søkt og fått innvilget konsesjon for håndtering av fripoliser. Pensjonskassen har 65 aktive medlemmer, 29 pensjonister og seks fripoliser pr. 31.12.2015. Pensjonskassen ble stengt for nye medlemmer 31.12.2010.

Pensjonsordningene som er ytelsesbaserte, omfatter følgende: alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon/samboerpensjon og barnpensjon.

Pensjonskassens virksomhet er ikke av en slik karakter at den påvirker det ytre miljø.

Pensjonskassen har en tilknyttet deltidsmedarbeider og avtale med konsulentselskapet Eikos om full administrasjon av pensjonskassen. Dette inkluderer blant annet funksjonen daglig leder, regnskapsføring, ansvarshavende aktuar, pensjonsutbetalinger og administrasjon.

Kassen har følgende avtaler om kjøp av tjenester:

- *Reassuranseavtale* med AON Limited, London, om katastrofedekning. I 2015 ble det betalt kr 5 000 inkl. mva. for dette.
- *Avtale om proporsjonal reassuranse* tilsvarende 50 % av forsikringsrisikoen med reassurandør Revios Sweden Reinsurance Co Ltd, Stockholm. I 2015 ble det betalt kr 498 045 inkl. mva.
- *Avtale med Eikos* om daglig leder, regnskapsføring, administrasjon og ansvarlig aktuar. I 2015 er det utbetalt en godtgjørelse på kr 776 499 inkl. mva.
- *Avtale om revisjon* med KPMG. Det ble utbetalt en godtgjørelse på kr 259 493 inkl. mva. i 2015.

Styrets arbeid

Pensjonskassens styre består av:

Marianne Lie (styreleder), Øyvind B. Kristiansen (uavhengig), Gunnar Line (har erstattet Thor R. Gabrielsen), Anders Lundeby og Rune Stokka. De to sistnevnte representerer medlemmer av pensjonskassen. Jens Vig er varamedlem fra 2014.

De to eksterne styremedlemmene og varamedlemmet mottar kr 15 000 i styrehonorar pr. år. Styremedlemmene som er ansatt i konsernet mottar kr 7 500, dog utbetales Gunnar Lines honorar til hans arbeidsgiver (Arendals Fossekompani ASA).

Det ble avholdt fire styremøter i 2015.

Arendals Fossekompani pensjonskasse

Styret behandler kvartalsvise regnskaps- og kapitalforvaltningsrapporter. I tillegg behandles øvrige saker fremlagt for styret.

Resultatet for 2015

Samlet premie for 2015 utgjorde kr 15 158 172 (kr 13 034 270 i 2014), hvorav kr 524 333 (kr 591 061 i 2014) ble avgitt som reassuransepremie.

Pensjonskassen har i 2015 avgitt premiereserve på kr 269 045 til andre pensjonsinnretninger i forbindelse med fratredelser (fripoliser) (kr 478 097 i 2014). Løpende pensjoner utgjorde kr 2 947 200 i 2015 (kr 2 744 965 i 2014). Driftskostnadene utgjorde kr 1 188 540 i 2015 (kr 1 039 690 i 2014).

Årets resultat av teknisk regnskap er et underskudd på kr -379 835 (overskudd på kr 332 378 i 2014). Årets resultat av ikke-teknisk regnskap viser et overskudd på kr 995 746 (kr 3 176 172 i 2014). Totalresultat ble overskudd på kr 615 911 (overskudd på kr 3 508 550 i 2014).

Bokført avkastning (modifisert Dietz metode) utgjorde 3,12 % i 2015 (5,31 % i 2014). Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen midler utgjorde 2,35 % i 2015 (7,94 % i 2014), mens den verdijusterte avkastningen på selskapsporteføljen var 12,66 % i 2015 (34,27 % i 2014).

Finansplasseringer

Pensjonskassens finansplasseringer består av rentebærende instrumenter, aksjer mv. og bankinnskudd mv. Sum eiendeler utgjorde kr 157,0 mill. pr. 31.12.2015 (138,5 mill. pr. 31.12.2014).

Selskapsporteføljens finansplasseringer består av bankinnskudd kr 3,2 mill., aksjer/egenkapitalbevis kr 5,4 mill. og fondsandeler kr 7,2 mill..

Markedsverdi av investeringer i kollektivporteføljen som måles til virkelig verdi var kr 131,8 mill. pr. 31.12.2015. Av dette var beholdningen av aksjer/egenkapitalbevis og aksjefond kr 44,4 mill. og beholdningen av rentebærende papirer kr 87,4 mill.

Forsikringsmessige forhold

Pensjonskassen har 19 løpende alderspensjoner, 8 etterlattepensjoner, 2 uførepensjoner og 6 fripoliser. Antall aktive medlemmer (i arbeid) i pensjonskassen pr. 31.12.2015 er 65. Løpende pensjoner ble økt med 1,16 % fra 01.05.2015. Økningen tilsvarer G-reguleringen minus 0,75 %.

Medlemsbedriftene har besluttet at aktive medlemmer født etter 31.12.1955 skal bli overført til en innskuddspensjonsordning pr. 01.01.2016. Etter overføringen vil det gjenstå 9 aktive medlemmer i pensjonskassen.

Beregningsgrunnlag

For overlevelse, død og sivilstand benytter pensjonskassen Finansnæringens Hovedorganisasjons tariff K2013 med Finanstilsynets krav om 10 % margin på dødelighetsnedgangen og 12 % margin på startdødeligheten.

Arendals Fossekompani pensjonskasse

Pensjonskassen er ved utgangen av 2015 fullt oppreservert i henhold til dødelighetstariffen K2013.

Administrasjonstillegget er 10G pluss 8 % av årets premie og 6 % av engangspremier. Pensjonskassen har avtalt med sponsoretaket at den årlige premien for rentegarantien skal være 0,75 % av premiereserve og premiefond.

Risikostyring

Pensjonskassen er utsatt for tre typer risiko: forsikringsmessig, kapitalforvaltningsmessig og operasjonell risiko.

Forsikringsmessig risiko håndteres ved å ha et så korrekt beregningsgrunnlag som mulig, tilstrekkelige avsetninger og hensiktsmessig reassuransedekning (gjenforsikring). Kassen har både proporsjonal reassuranse og katastrofereassuranse. Videre kan atferdsregler for medlemmene av kassen redusere risikoen.

Operasjonell risiko begrenses først og fremst ved gode rutiner, herunder rapportering og kontrolltiltak.

Kapitalforvaltningsrisikoen består av faren for å oppnå utilstrekkelig avkastning i relasjon til garantert rente og faren for tap. Disse risikoene søkes begrenset ved å ha en sammensatt portefølje av ulike verdipapirer, fordelt på ulike utstedere og bransjer, og i et omfang som er innenfor pensjonskassens risikobærende evne. Det utarbeides stresstester minimum hvert kvartal, og disse fremlegges for styret. Fra og med 2013 rapporteres det hvert halvår stresstester til Finanstilsynet.

Styret har vedtatt prinsipper for internkontroll. Internkontrollrapport er fremlagt og behandlet av styret.

Vurdering av den finansielle situasjonen fremover

Den økonomiske veksten i verden forventes å være positiv i 3-3,5 % -området, som er om lag som i de siste årene. Det vil fortsatt være store globale forskjeller i økonomisk vekst. Lavere oljepris og reduserte oljeregninger har gitt høyere disponibel inntekt og bedret handelsbalansene i en rekke land. Vi antar en moderat oljepris i 2016 i intervallet 35 til 50 USD. Mulighetene for ny vekst er ikke blitt tilstrekkelig utnyttet. Fortsatt er høy statsgjeld i mange land et stort problem, som begrenser finanspolitikken muligheter.

Geopolitiske hendelser vil kunne begrense økonomisk vekst, og det vil særlig bli rettet oppmerksomhet mot den politiske utviklingen i EU. I internasjonale finans- og kapitalmarkeder er det vanskelig å finne investeringer som kan forventes å gi positiv realavkastning med lav risiko.

For Norge og norsk økonomi er den kraftige nedgangen i oljeprisen negativ, men virkningen er i stor grad blitt korrigert ved de siste årenes kronesvekkelse. Norske næringer utenom petroleumsnæringen har fått en betydelig forbedret konkurransesituasjon og inntjeningssevne, og selskapene vil i 2016 kunne vise evne til omstilling. Det vil bli en strukturell økning i norsk arbeidsledighet, men den private etterspørselen vil bli opprettholdt ved myndighetenes aktive bruk av finanspolitikken.

Arendals Fossekompani pensjonskasse

Aksjeverdiene på Oslo Børs har stigningsmuligheter, men oljeprisen og internasjonale aksjemarkeder vil være utslagsgivende for utviklingen.

Egenkapital

Etter innskuddet av kr 5,0 mill. i ny kjernekapital i 2008, har sponsorselskapet til sammen skutt inn NOK 12,0 mill. i kjernekapital i kassen. Det er et akkumulert overskudd på kr 2 961 744, og et Risikoutjevningssfond på kr 122 795 slik at egenkapitalen pr. 31.12.2015 utgjør kr 15 084 539. Det er ikke utbetalt noen avkastning på egenkapitalen. Ved beregning av kapitaldekningen i henhold til regelverket, ses egenkapitalen i forhold til risikovektet balanse. Risikovektet balanse pr. 31.12.2015 var kr 107,5 mill. I forhold til denne utgjør kapitaldekningen 13,9 % pr. 31.12.2015. Lovens minimumskrav er 8 %. Se for øvrig note 13 i regnskapet hva gjelder kapitaldekning.

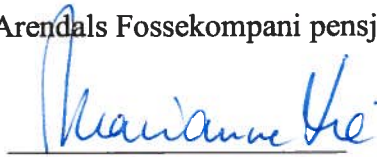
Fortsatt drift og fremtidsutsikter

Styret i pensjonskassen bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Rammebetingelsene generelt for å finansiere ytelsesordninger fremover forventes fortsatt å være krevende. Pensjonskassen har imidlertid tilfredsstillende egenkapital. Dessuten har styret i sponsorselskapet avgitt en erklæring om at sponsorselskapet vil skyte inn ytterligere kapital dersom det skulle bli nødvendig for å oppfylle formelle kapitalkrav.

Oslo, 15 mars 2016

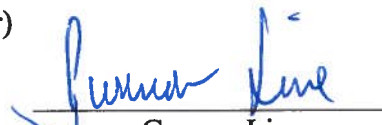
Styret for Arendals Fossekompani pensjonskasse

Marianne Lie
(Styrets leder)

Øyvind B. Kristiansen

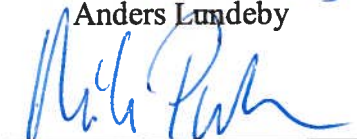
Gunnar Line

Anders Lundebj
Anders Lundebj

Rune Stokka
Rune Stokka

Nils Poulsen
Daglig leder

Arendals Fossekompani Pensjonskasse pr. 31.12.2015

RESULTATREGNSKAP	Noter	31.12.2015	31.12.2014
Premieinntekter			
Forfalte premier, brutto	1	15 158 172	13 034 270
- Avgitte gjenforsikringspremie		-524 333	-591 061
Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser		0	
Sum premieinntekter		14 633 839	12 443 209
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2	2 218 444	2 536 629
Verdiendringer på investeringer		-939 641	3 130 225
Realisert gevinst og tap på investeringer		3 261 903	2 367 199
Renteutgifter		0	0
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		4 540 706	8 034 053
Andre forsikringsrelaterte inntekter		0	0
Erstatninger			
Utbetalte erstatninger		-2 947 200	-2 744 965
Endring i avsetninger til erstatninger		0	0
Overføring av premiereserve til andre forsikringselskaper/pensjonskasser		-269 045	-478 097
Sum erstatninger		-3 216 245	-3 223 062
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Endring i premiereserve	5	-14 836 252	-12 751 907
Endring Administrasjonsavgift		0	0
Endring i tilleggsavsetninger		-1 257 643	0
Endringer i kursreguleringsfond		944 672	-3 130 225
Endringer i premiefond og pensjonistenes overskuddsfond		-372	0
Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser		0	0
Sum endring i forsikringsmessige avsetninger mv.		-15 149 594	-15 882 132
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultatet		0	0
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		0	0
Annen tilordning av overskudd		0	0
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		0	0
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		0	
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		0	0
Andre kostnader	3	-1 188 540	-1 039 690
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-1 188 540	-1 039 690
Andre forsikringsrelaterte kostnader		0	0
Resultat av teknisk regnskap		-379 835	332 378
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2	215 516	-
Verdiendringer på investeringer		780 230	208 580
Realiserte gevinster og tap på investeringer		-	2 967 592
Renteutgifter		-	-
Andre inntekter		-	-
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		995 746	3 176 172
Andre inntekter		0	0
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader		0	0
Andre kostnader		0	0
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		0	0
Resultat av ikke-teknisk regnskap		995 746	3 176 172
Resultat før skattekostnad		615 911	3 508 550
Skattekostnad	12	0	0
Endring fond for vurderingsforskjeller		0	0
TOTALRESULTAT		615 911	3 508 550
DISPONERINGER			
Overført til annen egenkapital		0	0
SUM DISPONERINGER		-615 911	-3 508 550

Arendals Fossekompagni Pensjonskasse pr. 31.12.2015

EIENDELER	31.12.2015	31.12.2014
<i>Eiendeler i selskapsporteføljen</i>		
Investeringer		
<u>Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</u>	0	0
Investeringer som holdes til forfall	0	0
Utlån og fordringer	0	0
<u>Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</u>	12 595 388	7 695 631
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	12 595 388	7 695 631
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0
Utlån og fordringer	0	0
Finansielle derivater	0	0
Andre finansielle eiendeler	0	0
Sum investeringer	12 595 388	7 695 631
Fordringer		
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	0	0
Fordring på kollektivporteføljen	0	332 377
Andre fordringer	0	0
Sum fordringer	0	332 377
Andre eiendeler		
Anlegg og utstyr	0	0
Kasse, bank	3 155 229	4 287 464
Eiendeler ved skatt	0	0
Andre eiendeler betegnet etter sin art	0	0
Sum andre eiendeler	3 155 229	4 287 464
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter		
Opptjente, ikke mottatte leieinntekter	0	0
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	0	0
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter	0	0
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	15 750 617	12 315 472
<i>Eiendeler i kundeporteføljene</i>		
Investeringer i kollektivporteføljen		
<u>Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</u>	0	0
Investeringer som holdes til forfall	0	0
Utlån og fordringer	0	0
<u>Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</u>	131 847 002	103 999 574
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	44 423 293	27 277 189
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	87 423 710	77 054 762
Gjeld til selskapsporteføljen	0	-332 377
Utlån og fordringer	0	0
Finansielle derivater	0	0
Andre finansielle eiendeler	0	0
Sum investeringer i kollektivporteføljen	131 847 002	103 999 574
Fordringer		
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	2 426 135	4 597 204
Fordring på selskapsporteføljen	2 786 000	0
Andre fordringer	258	258
Sum fordringer	5 212 393	4 597 462
Andre eiendeler		
Anlegg og utstyr	0	0
Kasse, bank	4 226 905	17 583 787
Eiendeler ved skatt	0	0
Andre eiendeler betegnet etter sin art	0	0
Sum andre eiendeler	4 226 905	17 583 787
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter		
Opptjente, ikke mottatte leieinntekter	0	0
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	0	0
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter	0	0
SUM EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	141 286 300	126 180 822
SUM EIENDELER	157 036 917	138 496 295

Arendals Fossekompani Pensjonskasse pr. 31.12.2015

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	31.12.2015	31.12.2014
Innskutt egenkapital		
Selskapskapital	7 000 000	7 000 000
Overkursfond	0	0
Egenkapitalandel av sammensatte finansielle instrumenter og andre egenkapitalinstrumenter	0	0
Annen innskutt egenkapital	5 000 000	5 000 000
Sum innskutt egenkapital	12 000 000	12 000 000
Opptjent egenkapital		
Fond for urealiserte gevinster	0	0
Risikoutjevningfond	122 795	122 795
Annen opptjent egenkapital	2 961 744	2 345 834
Sum opptjent egenkapital	3 084 539	2 468 629
Ansvarlig lånekapital mv.		
Evigvarende ansvarlig lånekapital	0	0
Ansvarlig lånekapital med tilknyttede konverteringsrettigheter	0	0
Annen ansvarlig lånekapital	0	0
Fondsobligasjoner	0	0
Sum ansvarlig lånekapital	0	0
Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser		
Premiereserve	127 079 416	112 243 165
Forsikringsavsetning til fordeling (bla. pga. nedskrevet kost)	0	0
Administrasjonsavsetning	0	0
Tilleggsavsetninger	6 556 381	5 298 738
Kursreguleringsfond	5 368 914	6 313 586
Erstatningsavsetninger	0	0
Premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	0	74 388
Sum forsikringsmessige avsetninger	139 004 710	123 929 877
Avsetning for forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser o.l.	0	0
Forpliktelser ved periodeskatt	0	0
Forpliktelser ved utsatt skatt	0	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	0
Sum avsetning for forpliktelser	0	0
Forpliktelser		
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	0	0
Finansielle derivater	0	0
Gjeld Selskap til Kollektiv	2 786 000	
Andre forpliktelser	161 668	97 789
Sum forpliktelser	2 947 668	97 789
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		
Mottatte, ikke opptjente leieinntekter	0	0
Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	0	0
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	0	0
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	157 036 917	138 496 295

Oslo, 31. desember 2015

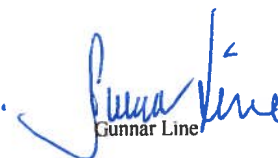
15.03.2016

Marianne Lie
Styrets leder

Øyvind B. Kristiansen

Anders Lundeby

Rune Stokka

Gunnar Line

Nils Poulsen
Daglig leder

Arendals Fossekompani Pensjonskasse pr. 31.12.2015

Endringer i egenkapitalen

	Innskutt kjerne- kapital	Risikoutjevning- fond	Urealiserte gevinster	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2015	12 000 000	122 795	-	2 345 833	14 468 629
Totalresultat:				615 911	615 911
Transaksjoner med sponsorselskaper:					-
Kapitalinnskudd					-
Avsatt utbytte					-
Sum transaksjoner med sponsorselskaper					-
Egenkapital 31.12.2015	12 000 000	122 795	-	2 961 744	15 084 540

Arendals Fossekompani Pensjonskasse pr. 31.12.2015

Kontantstrømoppstilling

	2015	2014
Likvider tilført fra/brukt på virksomheten		
Resultat før skattekost	615 911	3 508 550
Periodens betalte skatter	-	-
Gevinst ved salg av verdipapirer	-3 261 903	-5 334 791
Verdiendring på investeringer inkl amortisering	159 412	-3 338 805
Endring forsikringstekniske avsetninger	15 074 833	15 842 820
For mye innbetalt premie til premiefond	0	-
Endring i tidsavgrensningposter	2 234 947	-706 272
` = Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	<u>14 823 200</u>	<u>9 971 502</u>
 Likvider tilført fra/brukt på investeringer		
Innbetalinger ved salg av aksjer og obligasjoner	15 089 366	53 215 910
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og obligasjoner	-44 401 684	-45 123 184
` = Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	<u>-29 312 318</u>	<u>8 092 726</u>
 Likvider tilført fra/brukt på finansiering		
Innbetalt egenkapital	-	-
Mottatt konsernbidrag	-	-
` = Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	<u>-</u>	<u>-</u>
 endring likvid beholdning	-14 489 118	18 064 228
 Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	21 871 252	3 807 023
` +/- Netto endring i likvider i løpet av året	<u>-14 489 118</u>	<u>18 064 228</u>
` = Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	<u><u>7 382 134</u></u>	<u><u>21 871 252</u></u>

Arendals Fossekompani Pensjonskasse pr. 31.12.2015

Noter til regnskapet 2015

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er satt opp i henhold til forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer

Finansielle instrumenter i kategori "virkelig verdi over resultat"

IAS 39.9b åpner for regnskapsføring av en finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet dersom den finansielle eiendel når den førstegangsinnregnes, øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet.

Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. IAS 39.9b angir vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering til styret og daglig leder skjer til virkelig verdi. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er tilstede.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Eiendeler i kategori Holde til forfall måles til amortisert kost etter effektiv rentemetode.

Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Selskapet har per 31.12.2015 ingen anleggportefølje.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinnregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode.

Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse kan gjøres opp til i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand mellom velinformerte, villige parter. Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Normalt vil virkelig verdi av et finansielt instrument ved førstegangsinnregning være transaksjonsprisen. Det beste beviset på virkelig verdi i et aktivt marked er kvoterte priser. I etterfølgende perioder vil den virkelige verdien av finansielle instrumenter måles til virkelig verdi basert på noterte priser i aktive markeder som er basert på kjøpspriser for eiendeler og salgspriser for utstedte forpliktelser.

Når priser i et aktivt marked ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved benyttelse av verdsettelsesmetoder med referanse til observerbare markedsdata. Disse inkluderer sammenligning med lignende instrumenter hvor observerbare markedspriser eksisterer, nylig utførte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og villige parter, diskonterte kontantstrømanalyser, opsjonspringsmodeller og andre verdsettelsesteknikker som normalt brukes av markedsdeltakere.

Amortisert kost

Etter førstegangs innregning måles investeringer som holdes til forfall, lån og fordringer, samt finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi, til amortisert kost basert på effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten, transaksjonsutgifter og alle andre betalinger eller rabatter som kan henføres til transaksjonen, inngår som en integrert del ved fastsettelsen av den effektive renten.

Forsikringstekniske avsetninger

De forsikringstekniske avsetningene består av premiereserve, tilleggsavsetninger, risikoutjevningsfond, premiefond og pensjonistenes overskuddsfond.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien (diskontert med grunnlagsrente) av de totale pensjonsforpliktelser med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten er det anledning til å foreta tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetninger kan benyttes til å dekke renteunderskudd i forhold til garantert avkastning, men kan ikke dekke negativ avkastning.

Premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier i henhold til skatteloven. I tillegg inneholder fondet overskuddsmidler som er tilført ordningen.

Pensjonistenes overskuddsfond

Fondet består av årets overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling. Det skal benyttes som engangspremie til å øke ytelsene til pensjonistene.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år kan benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres under selskapsporteføljen.

Kollektiv og selskapsportefølje

Pensjonskassen har fordelt sin balanse i to porteføljer – kollektiv og selskapsporteføljen.

Inntekter

Brutto inntektsføres premier med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet. Inntekter og kostnader knyttet til finansielle eiendeler inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og investeringer i selskapsporteføljen i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital igjennom året. Endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formuesskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattfordel. Betalbar skatt beregnes som 28 % av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattfordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Utsatt skattfordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse. Verdiene av utsatt skattfordel er ikke regnskapsført.

Pensjonskasser er ikke omfattet av unntak for formuesskatt i henhold til sktl § 2-36. Formuesskatt beregnes skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,3 %.

Avkastning

Garantert avkastning på premiefond og pensjonistenes overskuddsfond (2,0%) samt pliktig avsetning til premiereserven, føres under posten endring i forsikringsmessige avsetninger i resultatregnskapet.

NOTE 1 Premieinntekter og premieanvendelser

Inntekter:	2015	2014
	kr.	kr.
Bruttopremie	15 158 172	13 034 270
Herav overført fra premiefondet	(83 612)	(73 011)
Overført fra pensjonistenes overskuddsfond	-	-
Sum forfalte premier, brutto	15 158 172	13 034 270
- Administrasjonspåslag	(1 776 111)	(1 627 669)
- Rentegarantipremie	(874 781)	(867 089)
- Premiefritak	(74 388)	-
Sum forfalte premier, netto	12 432 892	10 539 512

Utvikling i premieinntekter siste 4 år:

	2015	2014	2013	2012
	kr.	kr.	kr.	kr.
	15 158 172	13 034 270	12 134 833	11 266 937

NOTE 2 Renteinntekter / utbytter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Bankinnskudd	197 441	180 541
Obligasjoner, sertifikater	2 001 753	1 934 960
Differensiert forvaltningsgodtgjørelse	-	-
Utbytter	19 250	421 127
Sum Renteinntekter / utbytter	<u>2 218 444</u>	<u>2 536 628</u>

NOTE 3 Driftskostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Lønnskostnad, honorarer	86 984	72 130
Revisjon	259 493	208 261
Aktuaretjenester og økonomitjenester	776 499	695 775
Andre honorarer	10 000	-
Kontingent Pensjonskasseforeningen	31 700	30 800
Avgift Finanstilsynet	14 000	16 000
Diverse utgifter	9 866	16 724
Sum driftskostnader	<u>1 188 542</u>	<u>1 039 690</u>

Kostnadsført revisjonshonorar i 2015 er kr. 206.163,- inkl. merverdiavgift. Det er fakturert kr. 53.330,- inkl. merverdiavgift for annen bistand og attestasjonstjenester fra revisor i 2015.

NOTE 4 Finansielle eiendeler til virkelig verdi fordelt på beregningsnivå

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi fordelt på grunnlag av priser benyttet ved verdsettelsen

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Eiendeler				
Aksjer	15 464 495			15 464 495
Aksjerfond		41 554 186		41 554 186
Obligasjoner	53 004 254			53 004 254
Obligasjonsfond		34 419 456		34 419 456
Sum	68 468 748	75 973 642	0	144 442 390

Nivå 1 inneholder poster med observerbare priser i et aktivt marked

Nivå 2 inneholder poster med verdier avledet av observerbare priser i et aktivt marked

Nivå 3 inneholder poster med verdier basert på ikke observerbare markedspriser

NOTE 5 Endringer i forsikringsforpliktelser

	2015	2014
	kr.	kr.
Premiereserve		
Premiereserve 01.01	112 243 165	99 491 260
Premie 01.01	10 825 017	9 171 384
Premiefritak utføre	0	74 388
Frigitt premie	0	0
Tilleggspremie	4 333 155	3 788 498
Pensjonsutbetalinger - pensjoner	-2 872 812	-2 670 577
Pensjonsutbetalinger - premiefritak	-74 388	-74 388
Utløsningsbeløp	-256 089	-478 096
Frigjort premiereserve til premiefond	-8 852	0
Garantert rente	3 831 986	3 587 747
Bidrag administrasjon	-1 274 808	-995 299
Bidrag rentegaranti	-874 781	-867 089
Risikoresultat ex reass	-1 470 651	-1 739 394
Interne flyttinger	0	0
Overskuddsdisponering	2 678 475	2 954 734
Premiereserve 31.12	127 079 416	112 243 165
<i>herav avsetning langt liv</i>	<i>9 357 455</i>	<i>6 678 980</i>

	2015	2014
	kr.	kr.
Tilleggsavsetninger		
Tilleggsavsetninger IB	5 298 737	5 339 427
Tilført for året	1 270 600	0
Overføringer	-12 956	-40 690
Tilleggsavsetninger UB	6 556 381	5 298 737

	2015	2014
	kr.	kr.
Kursreguleringsfond		
Kursreguleringsfond IB	6 313 586	3 183 361
Endring i året	-944 672	3 130 225
Kursreguleringsfond UB	5 368 914	6 313 586

	2015	2014
	kr.	kr.
Premiefond		
Premiefond IB	74 388	73 011
Tilført pliktig 2,0% rente	372	0
Innbetalinger til dekning av årets premie	13 174 608	8 918 246
Tilført fra premiereserve	8 852	0
Årets premie overført til premiereserve	-15 083 783	-13 034 269
Overført fra pensjonistenes overskuddsfond	0	0
Tilført tidligere års resultat	0	0
Tilført andel av årets overskudd	0	0
Fakturert ikke betalt per 31.12*	1 825 564	4 043 013
Pensjonsutbetalinger - premiefritak	0	74 388
Premiefond UB anvendt i regnskapet	0	74 388

*Betalt i januar 2016

	2015	2014
	kr.	kr.
Pensjonistenes overskuddsfond		
Pensjonistenes overskuddsfond IB	0	0
Overført til premiereserve	0	0
Overført til premiefond	0	0
Pliktige renter til pensjonistenes overskuddsfond	0	0
Overført tidligere års resultat	0	0
Overført fra årets overskudd	0	0
Pensjonistenes overskuddsfond UB	0	0

Gjennomsnittrenten på premiereserven tilsvarte 3,03% pr. 31.12.15

NOTE 6 Risikoutjevningfond

	2015	2014
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Risikoutjevningfond 01.01	122 795	122 795
Overført fra sikkerhetsfond	-	-
Årets avsetninger	-	-
Risikoutjevningfond 31.12	<u>122 795</u>	<u>122 795</u>

NOTE 7 Risikoanalyse

	2015	2014
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Avkastningsresultat	1 653 020	1 316 081
Risikoresultat (forsikringsteknisk resultat), ekskl. fortjenestelement	946 318	1 148 333
Administrasjonsresultat	86 268	-44 391
Fortjenestelement for risiko	0	0
Vederlag for rentegaranti	874 781	867 089
Avsatt for langt liv	2 678 475	2 954 734

NOTE 8 Pensjonskassens evne til å tåle kurssvingninger i finansmarkedet

Pensjonskasser er underlagt lovgivning som krever at det jevnlig foretas en vurdering av omfang og art av finansplasseringene i relasjon til pensjonskassens risikobærende evne. Pensjonskassens bufferkapital i sammenheng med finansplasseringer består av kursreguleringsfondet, egenkapital utover lovens minimumskrav (8%) og tilleggsavsetninger inntil årets rentegaranti. Bufferkapital utgjorde for pensjonskassen kr. 18,4 millioner pr. 31.12.2015.

En vurdering av finansplasseringene pr. 31.12.2015 hvor det legges til grunn et fall i norske aksjekurser med 30%, et fall i utenlandske aksjekurser med 20% og en rentepøkning på 2% ville medført et potensielt verdifall for pensjonskassens finansplasseringer med kr. 16,2 millioner. Sponsor har avgitt en egenkapitalgaranti for det tilfelle at lovpålagte kapitalkrav ikke skulle bli oppfylt.

Pensjonskassens portefølje (kollektivportefølje og selskapsporteføljen) pr. 31.12.2015 består av følgende finansielle instrumenter; 6,4% i bankinnskudd og fordringer, 56,7% i obligasjoner, og 37,0% i aksjer og aksjefond. Beholdningen i aksjer og aksjefond fordeler seg på 8,9% børsnoterte selskaper, 5,9% unoterte selskaper, og 85,4% i aksjefond.

NOTE 9 Solvensmargin

	2015	2014
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Netto ansvarlig kapital	14 962 000	14 346 000
50% av risikoutjevningfond	61 500	61 500
50% av tilleggsavsetning	3 278 000	2 649 500
Solvensmargin kapital	<u>18 301 500</u>	<u>17 057 000</u>
Minstekravet til solvensmargin	5 744 000	5 118 000
Samlet solvensmargin kapital i % av solvensmargin krav	<u>319 %</u>	<u>333 %</u>

NOTE 10 Andre fordringer

	2015	2014
	<u>kr.</u>	<u>kr.</u>
Utestående premie fra foretakene	2 426 135	4 597 204
Fordring på selskapsporteføljen	2 786 000	332 377
Andre fordringer	258	258
Megleroppgjør (aksjer og fond)	-	-
Sum	<u>5 212 393</u>	<u>4 929 839</u>

NOTE 11 Annen gjeld

	2015	2014
	kr.	kr.
Skyldig megler	-	-
Betalbar skatt	-	-
Skyldig forskuddstrekk	108 508	90 033
Skyldig arbeidsgiveravgift	9 870	7 756
Skyldige feriepenger	-	-
Annen kortsiktig gjeld	43 290	-
Sum	161 668	97 789

NOTE 12 Skattekostnad

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2015	2014
Betalbar skatt	-	-
Endring i utsatt skatt	-	-
Formuesskatt	-	-
Sum skattekostnad	-	-

Beregning av årets skattegrunnlag:

Resultat før skattekostnad	615 911	3 508 550
Permanente forskjeller *)	-748 530	-3 145 372
Justering for historisk kostpris	-	-
Endring i midlertidige forskjeller	939 641	-3 130 225
Benyttet fremførbart underskudd	-	-
Årets skattegrunnlag	807 022	-2 767 047

Betalbar skatt (27%) av årets skattegrunnlag	-	-
--	---	---

*) Inkluderer: ikke fradragsberettigede kostnader, som feks representasjon

Oversikt over midlertidige forskjeller:	2015	2014
Finansielle instrumenter	5 376 734	6 316 375
Fremførbart underskudd	-10 086 667	-10 893 689
Sum	-4 709 933	-4 577 314
25 (27) % utsatt skatt/utsatt skattefordel	-1 177 483	-1 235 875
Utsatt skattefordel ikke balanseført	-1 177 483	-1 235 875
Utsatt skattefordel balanseført	-	-

Fremførbare skattemessig underskudd i Norge har ubegrenset varighet. Utsatt skattefordel er ikke balanseført på grunn av usikkerheten knyttet til om det fremførbare underskuddet vil kunne realiseres.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 27 % av resultat før skatt:

	2015	2014
27 % skatt av resultat før skatt	166 296	947 309
Effekt av for mye/for lite betalt forrige år	-	-
Endringer ved ikke balanseført utsatt skattefordel	-58 392	-98 058
Permanente forskjeller	-202 103	-849 250
Endring på grunn av endret skattesats fra 27 %	94 199	-
Beregnet skattekostnad ekskl. formuesskatt	0	0

NOTE 13 Kapitaldekning 31.12.2015

Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital skal minst utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen skal gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

	31.12.15	31.12.14
Kjernekapital		
Innskutt kapital/Grunnfondsbeviskapital	12 000 000	12 000 000
Annen opptjent egenkapital	2 962 000	2 345 000
- Urealiserte kursendringer tilordnet selskapsporteføljen som er inkludert i kjernekapitalen og som i sum er positive		
- Overfinansiert pensjonsforpliktelser		
- Goodwill og andre immaterielle eiendeler		
Sum kjernekapital	14 962 000	14 345 000
Tilleggskapital		
Ansvarlig lånekapital	0	0
Sum tilleggskapital	0	0
Tellende ansvarlig kapital	14 962 000	14 345 000
	31.12.15	31.12.14
Beregningsgrunnlag:		
Eiendeler med risikovektning 0%		-
Eiendeler med risikovektning 10%	26 573 000	37 424 000
Eiendeler med risikovektning 20%	27 066 000	43 380 000
Eiendeler med risikovektning 50%	2 426 000	4 597 000
Eiendeler med risikovektning 100%	98 186 000	52 780 000
Beregningsgrunnlag totalt	154 251 000	138 181 000
	31.12.15	31.12.14
Netto ansvarlig kapital	14 962 000	14 345 000
Risikovektet beregningsgrunnlag	107 470 000	67 496 000
Ansvarlig kapital i prosent :	13,9 %	21,3 %
Beholdning av ansvarlig kapital utover 8%:	6 364 400	8 945 320

NOTE 14 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningsrente (bokført avkastning)

	2015	2014	2013	2012	2011
	3,12 %	5,31 %	3,06 %	3,90 %	0,42 %
Verdjustert kapitalavkastning					
Kollektivporteføljen					
	2,35 %	7,94 %	5,47 %	4,78 %	-4,47 %
Selskapsporteføljen					
	12,66 %	34,27 %	18,40 %	15,79 %	-10,60 %

NOTE 15 Pensjonsordningene

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen i Arendals Fossekompani Pensjonskasse ble stengt for nye medlemmer 31. desember 2010.

Alle medlemmer fra Kelin Kraft fikk fripoliser den 1. januar 2015. Den 1. januar 2016 blir alle resterende medlemmer født etter 31. desember 1955 meldt ut av pensjonskassen og får rettighetene sine omdannet til fripoliser.

Det er 65 aktive medlemmer i pensjonskassen. Det er 19 løpende alderspensjonister, åtte ektefellepensjonister, to uførepensjonister og seks fripoliser. Fra 1. januar 2016 blir det 62 fripoliser og 9 gjenværende aktive medlemmer.

Ansatte i medlemsbedriftene som ikke er med i den ytelsesbaserte ordningen i kassen har en innskuddsbasert ordning i Storebrand.

Alle tilskudd til pensjonskassen (premiebetaling) gjøres av medlemsbedriftene.

Den ytelsesbaserte ordningen omfatter alderspensjon, etterlattepensjon, uførepensjon og barnepensjon.

NOTE 16 Finansiell risiko

Markedsrisiko

Markedsrisiko innebærer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi eller fremtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedspriser/markedsforhold. Markedsrisiko kan deles i valutarisiko, renterisiko/kursrisiko, likviditetsrisiko og kreditrisiko

Valutarisiko

Arendals Fossekompani Pensjonskasse har alle investeringer i norske kroner. Kassen har således ingen direkte valutarisiko.

Renterisiko/kursrisiko

Renterisiko innebærer risikoen for at et finansielt instrument vil svinge i verdi pga endringer i markedsrenten. Kursrisiko innebærer at en aksje svinger i verdi pga endringer i aksjemarkedet eller pga selskapsesifikke forhold. Pensjonskassen gjør regelmessige stresstester der renterisiko/kursrisiko vurderes i forhold til bufferkapitalen. Se note 8.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko innebærer risikoen for at selskapet vil støte på vanskeligheter med å oppfylle plikter tilknyttet finansielle forpliktelser. Pensjonskassen forpliktelser er langsiktige, men det meste av finansplasseringene er i likvide aksjer og obligasjoner. Pensjonskassen har en likviditetsstrategi som vurderes av styret en gang i året. I strategien er det fastlagt retningslinjer for tilgjengelig likviditet.

Kreditrisiko

Kreditrisiko innebærer risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri forpliktelsen.

Kollektlypporteføljen
31.12.2015

ISIN	Antall	Kjøpskurs	Kontrast innl. kursasje	Markedskurs IB 2015	Markedsverdi IB 2015	Markedskurs 31/12-15	Pålepps (like monterte) renter	Markedsverdi inkl. pålepps renter	Endring markedsverdi hittil i år	Mottatt utbytte/renter hittil i år	Resultat hittil i år	Avkastning hittil i år (%)	Urealisert gevinst/tap (fra kjøpsdato)
Aktier/ kapitalbevis													
Victoria Elendrom	3 500	202,00	707 000	300,00	1 050 000	420,00	1 470 000	1 470 000	420 000	19 250	439 250	41,8 %	763 000
Silver	31 252	25,00	781 300	2,50	78 130	0,25	7 813	1 470 000	-70 317	-	-70 317	-90,0 %	-773 487
REC Silco	60 472	2,18	131 829	1,78	107 640	1,79	108 245	1 470 000	605	-	605	0,6 %	-23 584
PCI Biotech	7 402	38,00	281 276	11,17	82 680	4,00	29 608	1 470 000	-53 072	-	-53 072	-64,2 %	-251 668
Spb Østfold Akershus	1 667	123,00	206 271			123,50	205 875	1 470 000	-397	-	-397	-0,2 %	-134
Spb 1 Ringetrike Akershus	2 867	174,50	503 293			175,50	503 159	1 470 000	-134	-	-134	0,0 %	-134
Spb Nord-Norge	14 834	33,71	502 984			544 408	544 408	1 470 000	41 423	-	41 423	8,2 %	41 423
Sum Aktier og grunnfondsbevis			3 113 953		1 318 451	2 869 107	2 869 107	2 869 107	338 108	19 250	357 358	27,1 %	-244 846
Aktiefond													
Fondfinans Global Helse	193,02	10 066,57	1 943 627	26 043,78	5 026 869	32 514,34	6 275 791	6 275 791	1 248 922	-	1 248 922	24,8 %	4 264 099
Fondfinans Global Helse	107,34	29 639,64	3 181 647			3 181,64	3 181 647	6 275 791	3 082 582	-	3 082 582	9,7 %	308 582
Fondfinans Norge	883,07	6 492,20	5 733 082	7 082,96	6 254 765	7 346,46	6 487 455	6 487 455	232 690	-	232 690	3,7 %	754 373
Fondfinans Energi	482,27	7 257,40	3 500 000			3 500,00	3 500 000	6 487 455	42 950	-	42 950	1,2 %	42 950
Pereto Global B	4 942,28	1 778,24	8 788 566	2 474,32	670 622	2 233,75	605 419	6 487 455	-65 202	-	-65 202	-9,7 %	14 965
Pereto Global B	396,45	1 667,64	1 000 000			1 909,11	9 435 350	6 487 455	646 784	-	646 784	6,9 %	646 784
Carnegie Aktje Norge	275,92	10 818,57	3 000 000	10 446,74	5 487 676	11 290,13	3 115 188	3 115 188	130 113	-	130 113	4,4 %	115 188
Carnegie Aktje Norge	525,30	9 518,37	5 000 000			5 290,13	5 990 709	5 990 709	443 033	-	443 033	8,1 %	930 709
KLP Aksje Norge	317,54	4 723,79	1 500 000			4 813,80	1 528 583	1 528 583	28 583	-	28 583	1,9 %	28 583
Sum aksjer			37 419 396		17 439 931	41 554 186	44 423 292	44 423 292	3 497 075	19 250	3 516 325	18,7 %	7 003 896
Obligasjonsfond													
FF Kredit	837,30	10 356,1	8 671 155	9 600,91	8 038 829	9 443,13	7 906 720	7 906 720	-132 109	-	-132 109	-1,64 %	-764 435
FF Kredit	205,46	9 734,4	2 000 000			1 940,151	1 940 151	7 906 720	-59 850	-	-59 850	-2,99 %	-59 850
Carnegie Corporate Bond B	61294,24	114,3	7 005 680			114,83	7 038 418	7 038 418	32 737	-	32 737	0,47 %	32 737
Carnegie Corporate Bond B	17375,09	115,1	2 000 000			114,83	1 995 182	7 038 418	-4 818	-	-4 818	-0,24 %	-4 818
Carnegie Corporate Bond B	58,19	114,4	6 656			6 682	6 682	1 995 182	26	-	26	0,40 %	26
Pereto Kredit	1083,47	973,0	1 000 000			866,04	960 001	1 995 182	-39 995	-	-39 995	-4,00 %	-39 995
Pereto Kredit	3 174,69	1 033,0	3 247 783	938,86	2 980 601	2 812 889	2 812 889	960 001	-167 702	-	-167 702	-5,83 %	-167 702
Mare Kredit	5 366,85	929,4	5 000 000			886,04	4 755 066	2 812 889	-	-	-	-	-
KLP obligasjon 1 år	3 441,99	1 016,5	3 500 000			1 017,32	3 501 602	4 755 066	1 602	-	1 602	0,05 %	1 602
KLP obligasjon 3 år	3 312,00	1 056,8	3 500 000			1 057,59	3 502 736	3 501 602	2 736	-	2 736	0,08 %	2 736
Sum obligasjonsfond			35 931 274		11 019 430	34 419 456	34 419 456	34 419 456	-612 310	-	-612 310	-5,56 %	-1 511 817
Obligasjoner, fastrente													
Arendals Fossekomp. 07/17, 5,17%	3 500 000	100,00	3 500 000	107,50	3 762 500	107,79	3 597 650	3 597 650	-77 102	92 706	15 604	0,41 %	97 650
Lyse Energi 12/17, 4,95%	1 000 000	103,17	1 031 700	109,16	1 091 600	105,80	1 061 125	1 061 125	-30 475	49 600	19 125	1,75 %	26 300
Sum Obligasjoner fastrente			4 531 700		4 854 100	4 655 650	4 655 650	4 655 650	-107 576	142 306	34 730	0,72 %	123 950
Obligasjoner, flytende													
Willy Wilhelmsen 06/16	2 000 000	90,38	1 807 600	99,50	1 990 000	99,91	1 998 200	2 001 550	11 550	41 241	52 791	2,65 %	190 600
Danske Bank A/S, 09/16	3 500 000	101,50	3 552 500	101,42	3 549 700	100,30	3 510 500	3 515 163	-34 537	82 522	47 985	1,35 %	-42 000
Sandnes Spb, 12/16	3 500 000	100,26	3 509 100	101,60	3 559 000	100,27	3 549 700	3 549 700	-	82 022	46 493	1,14 %	400
Spb 1 SMN, 12/17	3 500 000	104,57	3 659 950	103,54	3 623 900	101,42	3 549 700	3 554 075	-69 825	110 134	40 309	1,11 %	-110 250
DNBOR ASA, 11/17	3 500 000	100,73	3 526 025	103,14	3 609 900	101,19	3 541 650	3 541 650	-85 524	82 488	36 964	1,02 %	-88 900
Spb 1 Østfold Akershus, 13/17	4 000 000	100,61	4 024 400	101,30	4 052 000	100,09	4 003 600	4 013 476	-48 524	80 794	42 270	1,04 %	-20 800
Spb Vest, 13/18	1 000 000	101,55	1 015 500	102,16	1 021 600	100,33	1 003 300	1 007 987	-13 613	19 923	6 309	0,62 %	-12 200
Verd Boligkredit AS 12/16	3 500 000	101,30	3 545 500	101,28	3 544 800	100,29	3 510 150	3 527 256	-17 544	64 043	46 499	1,31 %	-35 350
Einordningskredit AS, 10/16	3 500 000	100,69	3 524 150	100,95	3 533 250	100,17	3 505 950	3 520 660	-12 590	54 835	42 245	1,20 %	-18 200
Terra Boligkredit AS, 11/18	3 500 000	100,72	3 525 200	101,34	3 546 900	100,17	3 505 950	3 509 617	-37 283	63 993	26 710	0,75 %	-19 250
Mare Boligkredit AS, 13/19	4 000 000	100,39	4 015 600	101,12	4 044 800	99,60	3 992 893	3 992 893	-51 967	3 928 853	13 498	0,33 %	-31 600
Statensposten AB	3 000 000	100,29	3 008 700	100,92	3 027 600	100,08	3 002 400	3 004 493	-23 107	51 310	28 204	0,93 %	-6 300
Ser Boligkredit AS 11/16	3 000 000	100,75	3 022 350	100,65	3 019 500	100,12	3 003 600	3 003 600	-15 753	57 466	41 713	1,38 %	-18 750
Bustadkredit Sogn AS 10/16	3 000 000	100,75	3 022 515	100,63	3 024 945	100,06	3 001 800	3 004 670	-20 275	55 610	35 335	1,17 %	-26 715
Skandiabanken AB 14/16	3 000 000	100,27	3 008 100	100,12	3 003 600	100,01	3 009 357	3 009 357	5 757	36 387	42 143	1,40 %	5 757
Sum Obligasjoner flytende			48 379 015		48 656 495	48 131 900	48 357 730	48 357 730	-398 765	948 234	549 469	1,13 %	-247 115
Sum Obligasjoner			88 841 999		64 510 025	87 207 006	87 423 710	87 423 710	-1 118 651	1 090 540	-28 111	-0,04 %	-1 054 982
Sum plasseringer kollektlypporteføljen			126 261 365		83 288 407	131 630 259	216 704	131 647 002	2 378 424	1 109 790	3 688 214	4,19 %	3 868 914

Selskapsporteføljen
31.12.2015

	Risikovekt	Dato anskaffet	Antall	Kjøpskurs	Kostpris	Markedskurs IB 2015	Markedskurs IB 2015	Markedskurs 31.12	Markedskurs 31.12	Markedsverdi 31.12	Påløpte renter	Markedsverdi inkl påløpte renter	Endring markedsverdi for året	Avkastning for året (%)	Urealisert gevinst/tap (fra kjøpsdato)
Fondsfinans Norge	1,00		739,0281	5 751,57	4 250 572	7 082,96	5 234 506	7 346,46	5 429 240	5 429 240	194 734	194 734	3,72 %	1 178 668	
Victoria Eiendom	1,00	26.06.2014	4 500	280,00	1 260 000	300,00	1 350 000	420,00	1 890 000	1 890 000	540 000	540 000	40,00 %	630 000	
Entra Eiendom	1,00	20.10.2014	14 704	64,32	945 815	76,50	1 124 856	71,25	1 047 660	1 047 660	-77 196	-77 196	-6,86 %	101 845	
Spb Nord-Norge kapitalbevis	1,00	22.12.2015	29 666	33,71	999 901			36,70	1 088 742	1 088 742	88 841	88 841	8,88 %	88 841	
Spb 1 Ringerike kapitalbevis	1,00	22.12.2015	5 733	174,50	1 000 409			175,50	1 006 142	1 006 142	5 733	5 733	0,57 %	5 733	
Spb 1 Østfold Akershus kap bevis	1,00	22.12.2015	3 333	123,00	409 959			123,50	411 626	411 626	1 667	1 667	0,41 %	1 667	
KLIP aksjenorge indeks II	1,00	28.12.2015	1 052,9981	1614,44	1 700 000			1635,31	1 721 978	1 721 978	21 978	21 978	1,29 %	21 978	
Sum eiendeler selskapsporteføljen				10 566 656	7 709 362			12 595 388	12 595 388	775 756			10,06 %	2 028 732	

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i Arendals Fossekompani Pensjonskasse

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Arendals Fossekompani Pensjonskasse som viser et totalresultat på kr 615 911. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for pensjonskassens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Offices in:

Dalø	Grimstad	Molde	Trondheim
Alta	Hamar	Narvik	Tynset
Arendal	Haugesund	Sandnessjøen	Tønsberg
Bergen	Knarvik	Stavanger	Ålesund
Bodø	Kristiansand	Stord	
Elverum	Larvik	Strøme	
Finnsnes	Mo i Rana	Tromsø	

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Arendals Fossekompani Pensjonskasse per 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak.

;

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 31. mars 2016
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor